

Behandeld door [REDACTED]
Functie Evenementen Adviseur
Telefoon 0900-8844
E-mail [REDACTED]. [REDACTED].nl

Datum 06 april 2022
Bijlage(n) 0
Pagina 1/6

Aan: de burgemeester van de gemeente Almelo

Dhr. A.J. Gerritsen

Onderwerp **Bestuurlijke rapportage**
Ten behoeve van Advisering burgemeester van Almelo inzake demonstratie Pegida

Aanleiding

Bij de gemeente Almelo is op 25 maart 2022, per e-mail, een kennisgeving voor een demonstratie binnengekomen. Het betreft een demonstratie van Pegida Nederland (hierna: 'Pegida'), te houden op 08 april 2022 te Almelo. De burgemeester van Almelo heeft de kennisgeving van Pegida gedeeld met de politie en gevraagd om een advies.

Kennisgeving demonstratie Pegida

De melding is op 25 maart 2022 via e-mail namens Pegida gestuurd aan de gemeente Almelo. In de melding wordt het navolgende vermeld:

- Naam van melder betreffende: [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
Tel. [REDACTED]
- Pegida wil een demonstratie houden op vrijdag 08 april 2022 met ca. 25 personen;
- De demonstratie is gericht tegen Islamisering en tradities van een fascistische ideologie;
- Pegida wil gebruik maken van een auto met een aanhanger, versterkte geluidsinstallatie en spandoeken;
- Pegida maakt gebruik van een eigen ordedienst, voor een ordentelijk verloop;
- Het gaat om een statische demonstratie van 19.00 tot 20.00 uur;
- De locatie Veldkampsweg/Knoopshöfte, voor de ingang van de Masjid Moskee.

Nadere informatie omtrent de kennisgeving Pegida

Op 30 maart 2022 heeft telefonisch contact plaatsgevonden tussen de gemeente Almelo en [REDACTED]. In dit gesprek heeft [REDACTED] aangegeven dat er niet zal worden gebarbecued, maar dat er wel varkensvlees wordt meegenomen. [REDACTED] heeft aangegeven dat [REDACTED] niet per se direct voor de ingang van de Masjid Moskee hoeft te demonsteren als [REDACTED] daarmee de entree van bezoekers beperkt. Wel heeft [REDACTED] aangegeven dat [REDACTED] wil demonsteren op een locatie in het zicht van bezoekers en waarop [REDACTED] goed te horen is voor bezoekers. De deelnemers van de demonstratie zullen op eigen gelegenheid naar de demonstratie komen. Vanuit de deelnemers zal geen agressie zijn. De deelnemers zullen tussen 18.30 uur en 19.00 uur aanwezig zijn en een klein podium opbouwen. De geluidssterkte zal binnen de normen blijven. Tot slot heeft [REDACTED] aangegeven dat de ordedienst zal bestaan uit deelnemers met een hesje aan. Het is geen gecertificeerde ordedienst. Het doel van de ordedienst is voornamelijk het aanspreken van eigen deelnemers op hun gedrag.

Kennisgeving tegendemonstratie

Bij de gemeente Almelo is op 04 april 2022, per e-mail, een kennisgeving van een tegendemonstratie binnengekomen. Het betreft een tegendemonstratie tegen de demonstratie van Pegida, gemeld door [REDACTED]. De tegendemonstranten willen tussen Pegida en de Masjid Moskee

gaan staan met banners om voorbijgangers en bezoekers van de Masjid Moskee te beschermen tegen de demonstranten van Pegida.

Nadere informatie omtrent de kennisgeving tegendemonstratie

Op 05 april 2022 heeft telefonisch contact plaatsgevonden tussen de gemeente Almelo en [REDACTED]. In dit gesprek heeft [REDACTED] aangegeven dat de tegen demonstratie wordt georganiseerd door een aantal individuen, zij behoren niet tot één specifieke organisatie. Desgevraagd heeft [REDACTED] aangegeven dat [REDACTED] en de medetegendemonstranten op politiek/ideologisch gebied in de linker hoek te zitten en dat de ideologie van de Anti-Fascistische Aktie (hierna: 'AFA') het dichtst in de buurt komt van de ideologie van de tegendemonstranten. AFA is een netwerk dat zich als doel stelt te strijden tegen extreemrechtse ideologieën. Daarbij heeft [REDACTED] aangegeven dat zij, in tegenstelling tot AFA, niet gewelddadig zijn. [REDACTED] heeft aangegeven dat het doel van de tegendemonstratie is om het effect van de demonstratie van Pegida op vreedzame wijze te hinderen. Dit wil men doen door met banners/spandoeken positie in te nemen tussen de Pegida-demonstranten en de moskeebezoekers. Hierdoor kan Pegida haar boodschap minder goed overbrengen op de moskeebezoekers en hebben de moskeebezoekers ook minder last van de uitingen van Pegida. Tot slot heeft [REDACTED] aangegeven dat er tien tot twintig tegendemonstranten aanwezig zullen zijn.

De burgemeester heeft de kennisgeving van de tegendemonstranten en de nadere informatie gedeeld met de politie en, in het licht van de reeds ingediende kennisgeving door Pegida gevraagd om een (uitgebreider) advies.

Doel van deze bestuurlijke rapportage

Het doel van deze bestuurlijke rapportage is om de burgemeester van Almelo te adviseren of het, op grond van artikel 5 van de Wet openbare manifestaties, noodzakelijk is om in het belang van de bescherming van de gezondheid, van het verkeer en de bestrijding of voorkoming van wanordelijkheden (eventuele) voorschriften en beperkingen te verbinden aan de demonstratie. Daarbij is ook onderzocht of de door Pegida beoogde locatie een locatie is waar op een veilige wijze door Pegida kan worden gedemonstreerd. In deze bestuurlijke rapportage is in kaart gebracht wat er rond de demonstratie speelt en kan spelen en of er risico's bestaan op het gebied van gezondheid, verkeersveiligheid en wanordelijkheden (kortom: openbare orde problematiek).

Sociale mediaberichten van Pegida



Op de Facebookpagina van Pegida is op 25 maart 2022 een aankondiging van deze demonstratie, in onder andere Almelo, aangekondigd (zie afbeelding aan de linkzijde). Daarbij is de volgende tekst geplaatst: "2022 Ramadan BBQ Tour". Op de aankondiging is zichtbaar dat Pegida vanaf 05 april 2022 in een groot aantal steden een demonstratie zal gaan houden, waaronder in Almelo op 08 april 2022.



Een aantal dagen later, op 05 april 2022, heeft Pegida het volgende bericht op haar Facebook pagina geplaatst. Hieruit blijkt dat Pegida een aantal nieuwe demonstraties in verschillende steden heeft aangekondigd, te weten van 12 april 2022 tot en met 16 april 2022. Daarbij geeft Pegida ook aan dat "bij verbod in een stad, zullen we soms wel en soms niet opduiken en gebruik maken van ons grondrecht demonstratie. Wij gaan met geen enkele gemeente meer in gesprek, aanmelding is voldoende".

Wat is bekend over demonstraties door Pegida?

Bij de politie is bekend dat Pegida in de afgelopen jaren in verschillende steden diverse demonstraties heeft georganiseerd (waaronder Den Haag, Amsterdam, Rotterdam, Utrecht, Eindhoven en Enschede). Pegida zoekt zelf ook actief de media op door controversiële acties te houden, zoals ook de aangekondigde "2022 BBQ Ramadan Tour". Uit eerdere demonstraties van Pegida blijkt dat Pegida bij de demonstraties vaak barbecue, met varkensvlees, in de directe omgeving van een moskee en dat verschillende sprekers zullen gaan spreken tijdens de demonstratie. Pegida heeft nog niet eerder gedemonstreerd in Almelo.

De ervaring, vanuit eerder door Pegida georganiseerde demonstraties leert dat de demonstraties nabij moskeeën zeker tijdens de ramadan leiden tot wanordelijkheden. Pegida draagt enerzijds een duidelijke anti-islamboodschap uit. Anderzijds is het een steeds luider klinkende anti-overheid boodschap waarbij de Nederlandse rechtstaat als vooringenomen wordt bestemd en burgemeesters beschuldigd worden van het meten met twee maten.

Informatie vanuit betrokkenen

Als gevolg van de kennisgeving van de demonstratie zijn, na overleg met de gemeente, door het politie Basisteam Twente Noord voorbereidingen gestart voor eventuele opschaling en voor vergaring van verdere informatie inzake deze demonstratie.

In Almelo zijn een tweetal moskeeën gesitueerd. Dit betreffen de Turkse moskee (aan de Bellavistastraat 30) en de Marokkaanse moskee (Veldkampsweg 16). Pegida heeft aangegeven te willen demonstreren bij de Marokkaanse moskee (Masjid Moskee). De Turkse moskee en de Marokkaanse moskee liggen op korte loopafstand van elkaar.

Uit politie-informatie is inmiddels bekend dat zowel de Marokkaanse gemeenschap (van de Masjid Moskee) als de Turkse gemeenschap op de hoogte zijn van de demonstratie door Pegida. De wijkagenten [REDACTED] (wijkagent Turkse moskee) en [REDACTED] (wijkagent Marokkaanse moskee) hebben beiden contact gehad met betrokkenen van beide moskeeën. Tot op heden hebben de

woordvoerders van deze moskeeën aangegeven (vanuit de moskee) niet te gaan reageren op deze demonstratie. Tegelijkertijd geven zij aan dat zij geen grip hebben op eventuele reacties van individuele personen die verbonden zijn aan de moskeeën. Het gaat dan met name om jongeren.

Gesignaleerde knelpunten

Vanuit de politie zijn een aantal knelpuntenesignaleerd met betrekking tot de demonstratie door Pegida. Deze knelpunten hebben betrekking op de openbare orde en de (verkeers)veiligheid en worden hieronder toegelicht.

Locatie

De manier waarop Pegida wil demonsteren brengt veiligheidsrisico's met zich mee. De door Pegida beoogde locatie is gelegen voor de Masjid Moskee middenin een woonwijk genaamd 'Nieuwstraatkwartier' en ligt op korte afstand van het centrum van Almelo. Uit nadere informatie van [REDACTED] omtrent de kennisgeving van Pegida blijkt dat [REDACTED] niet per se direct voor de ingang van de Masjid Moskee hoeft te demonsteren als [REDACTED] daarmee de entree van bezoekers beperkt. Wel heeft [REDACTED] aangegeven dat [REDACTED] wil demonsteren op een locatie in het zicht van bezoekers en waarop [REDACTED] goed te horen is voor bezoekers.

De Masjid Moskee is te benaderen via twee toegangswegen, namelijk via de Veldkampsweg en de Knoopshöfte. Er zijn geen separate parkeerplaatsen voor de Masjid Moskee. Bezoekers van de Masjid Moskee parkeren voornamelijk in de woonwijk en in de directe omgeving van de Masjid Moskee. Veel bezoekers van de Masjid Moskee komen te voet of met andere voertuigen naar de Masjid Moskee. In de Masjid Moskee kunnen ongeveer 150 à 200 bezoekers aanwezig zijn.

Een demonstratie laten plaatsvinden op de stoep of op straat voor de Masjid Moskee is niet mogelijk, omdat hierdoor de toegangswegen naar de Masjid Moskee volledig geblokkeerd zullen worden. Hierdoor zullen bezoekers de Masjid Moskee niet kunnen bereiken, hetgeen in strijd is met hun grondrecht op vrije geloofsbelijdenis. Tijdens de openingstijden van de Masjid Moskee is er daarom een hogere verkeersdruk rondom de Masjid Moskee (rondom de Knoopshöfte en de Veldkampsweg). Deze wegen moeten goed bereikbaar blijven niet alleen voor bewoners maar ook voor de hulpdiensten.

Voor de Masjid Moskee ligt een groot veld. Dit veld is aan de westzijde afgeschermd/geblokkeerd door een aantal gebouwen en aan de noordzijde door water (de Almelse Aa). Aan de oostzijde is dit veld afgeschermd/geblokkeerd door een fietspad, gevolgd door een spoorlijn en vervolgens een weg. Aan de zuidzijde van het veld ligt de Masjid Moskee.

Rondom de Masjid Moskee is de infrastructuur beperkt. De Masjid Moskee grenst aan twee straten. Zowel de Veldkampsweg als de Knoopshöfte zijn smalle straatjes, waar aan de zijde van de straat geparkeerd kan worden. Aan de zijde van deze straten staan dagelijks auto's geparkeerd. In de directe omgeving van de Masjid Moskee is de reguliere verkeersdruk al groot. Dit maakt dat hulpdiensten en ordehandhaving lastig ter plaatse kunnen komen. Ook Pegida kan, bij (dreigende) wanordelijkheden, niet gemakkelijk dit veld verlaten. Het verlaten van dit veld is alleen mogelijk via de Veldkampsweg of de Knoopshöfte. Dit veld is daarom ongeschikt voor het veilig laten verlopen van een demonstratie.

Tegendemonstratie

Bij de politie is bekend dat er een tegendemonstratie bij de gemeente is aangemeld. De tegendemonstranten willen demonsteren op de plaats waar Pegida zal gaan demonsteren. Zij willen demonsteren tegen Pegida en willen voorbijgangers en bezoekers van de Masjid Moskee beschermen door met banners/spandoeken positie in te nemen tussen de Pegida-demonstranten en de moskeebezoekers. Een confrontatie tussen de demonstranten van Pegida en de tegendemonstranten is daarom onvermijdelijk, omdat de tegendemonstranten de demonstratie van Pegida zullen proberen te verstoren. Dit draagt bij aan de vrees voor het ontstaan van ernstige wanordelijkheden. Hierbij wordt ook gewezen op confrontaties tussen demonstranten van Pegida en tegendemonstranten, bij eerdere demonstraties van Pegida in andere steden.

Losliggende materialen

Daarnaast merkt de politie op dat op het veld voor de Masjid Moskee vroeger een fabriek heeft gestaan. Op het veld liggen nog vele losliggende materialen (zoals stenen) en er staat een hekwerk. Bij eventuele wanordelijkheden (bijvoorbeeld confrontaties tussen demonstranten van Pegida en tegendemonstranten of tussen demonstranten van Pegida en aanhangers van de moskee(ën)) kunnen deze losliggende materialen of het hekwerk leiden tot zeer onveilige situaties.

Verstoring geloofsbelijdenis

De Ramadan is begonnen op 01 april 2022 en duurt voort tot 01 mei 2022. Pegida heeft aangegeven een versterkte geluidsinstallatie te willen meenemen naar de demonstratie. Gelet op de korte afstand van de locatie waar de geluidsinstallatie geplaatst zal worden in verhouding tot de ingang van de Masjid Moskee is de kans op de verstoring van het belijden van het geloof aanwezig.

Het voorgestelde tijdstip van de demonstratie valt samen met verschillende samenkomstmomenten in de moskee. Moskeebezoekers moeten ongestoord gebruik kunnen maken van hun recht op godsdienstbeleving en deelname aan de iftar (vanaf 20.20 uur). De iftar vindt dus plaats vlak na beëindiging van de demonstratie. Hoewel de iftar pas om 20.20 uur begint, zullen er al wel eerder personen in de Masjid Moskee aanwezig zijn om de iftar voor te bereiden en zullen bezoekers ruim voor het begin van de iftar de Masjid Moskee binnentreden. Ook zullen veel personen elders eten halen. In de Nieuwstraat, welke straat op korte loopafstand is gelegen van de Masjid Moskee, liggen veel Islamitische eetgelegenheden. De verwachting is dat daar, na zonsondergang, veel eten zal worden gehaald. Daarom wordt verwacht dat de Masjid Moskee in de avonduren druk bezocht zal worden. Hierdoor bestaat er een groot risico op een confrontatie tussen demonstranten van Pegida en de Islamitische bezoekers/inwoners, waar ook de tegendemonstranten zich in zullen (willen) mengen.

Varkensvlees

Hoewel Pegida heeft aangegeven niet te zullen gaan barbecueën, hebben zij wel aangegeven varkensvlees mee te zullen nemen. Het is onduidelijk wat Pegida met het varkensvlees gaat doen. De verwachting is dat Pegida dit varkensvlees zal nuttigen. Dit kan door Islamitische bezoekers en inwoners (in Almelo woont een grote Islamitische gemeenschap) gezien worden als een bewuste en ernstige provocatie. Ook hierdoor bestaat er een groot risico op confrontatie tussen de demonstranten van Pegida en Islamitische bezoekers of inwoners, waar ook de tegendemonstranten zich in zullen (willen) mengen.

Barbecue of andersoortige warmtebron

Daarbij wijst de politie er op dat, mocht er toch gebarbecued worden, er vanuit de omgeving of middels een eigen bron elektriciteit moeten worden opgewekt (bijvoorbeeld een generator). Bij zowel een open vuur als een elektrische barbecue worden hoge temperaturen bereikt. In geval van escalatie en wanordelijkheden levert een warmtebron risico's op voor de veiligheid en gezondheid van publiek, maar ook voor deelnemers van de demonstratie. De politie adviseert de burgemeester daarom in het besluit als voorschrift/beperking op te nemen dat er geen gebruik mag worden gemaakt van warmtebronnen.

Eventuele reactie vanuit (jonge) aanhangers van de moskee/Islamitische inwoners

Tot slot vormt de mobilisatie van jonge reischoppers een ander reëel risico. In Almelo woont een grote Islamitische gemeenschap, waaronder ook een groot aantal Islamitische jongeren. De woordvoerder van de Masjid Moskee heeft aangegeven dat er vanuit de moskee geen reactie wordt gegeven op de demonstratie van Pegida, maar tegelijkertijd geeft [REDACTED] aan dat [REDACTED] geen grip heeft op reacties van individuele personen die al dan niet verbonden zijn aan de moskee. Door de aankondigingen die Pegida via haar sociale mediakanalen heeft gedaan, met betrekking tot het barbecueën van varkensvlees voor de moskee, is de verwachting dat jongeren (jongere aanhangers van de moskee) of dat Islamitische inwoners, van de (omliggende) wijk(en), zich tegen Pegida zullen gaan verzamelen om een tegengeluid te laten horen. De kans op weerstand en het ontstaan van wanordelijkheden tegen de demonstratie van Pegida is mede daardoor groot.

Conclusie

Door de politie wordt geconcludeerd dat de locatie als demonstratielocatie grote veiligheidsrisico's oplevert voor Pegida en voor burgers in het algemeen door de combinatie van:

- de beperkte infrastructuur (door de geografische ligging van de beoogde locatie);

- het feit dat het veld aan zowel de westzijde, noordzijde en oostzijde is afgeschermd/geblokkeerd en dus niet bereikbaar is;
- de aanzienlijke kans op confrontaties tussen de demonstranten van Pegida en de tegendemonstranten of tussen demonstranten van Pegida en Islamitische bezoekers/inwoners;
- de losliggende materialen op de locatie.

Advies

Gelet op het voorgaande adviseert de politie de burgemeester van Almelo het volgende

1. Pegida een alternatieve locatie aan te bieden voor de manifestatie.
2. Pegida een alternatieve locatie voor de demonstratie op te leggen, te weten: voor het Stadhuis aan de Haven Zuidzijde 30. Deze locatie is voor hulpdiensten en ordehandhaving goed bereikbaar en is tevens een locatie waar veel voorbijgangers zijn (zichtlocatie) en waar ook ruimte is voor tegendemonstranten (op een veilige afstand), waarbij de politie beter in staat is om de veiligheid van de demonstranten van Pegida te beschermen;
3. Het niet toe te staan om bij de demonstratie gebruik te maken van warmtebronnen (zoals open vuur of een (elektrische) barbecue), alsmede een verbod op voorwerpen als servies en bestek, anders dan gemaakt van kunststof of hout, met een lengte van ten hoogste 15 centimeter, voor het bereiden en versnijden van voedsel.
4. Men mag zich niet op beledigende/discriminerende wijze uitlaten door middel van spraak of geschrift dan wel spandoeken, aankondigingen, uitingen of op andere wijze;
5. De in- en uitgangen van gebouwen mogen niet worden geblokkeerd en zullen voor een ieder vrij toegankelijk moeten blijven;
6. Er mogen geen wegen en/of kruisingen of splitsingen hiervan worden geblokkeerd;
7. Bevelen die door de politie worden gegeven in het kader van openbare orde en veiligheid dienen terstond te worden opgevolgd;
8. De organisatie/melder zorg draagt:
 - a) voor voldoende vrije ruimte voor het onbelemmerd laten passeren van hulpdienstvoertuigen;
 - b) voor een ordelijk verloop;
 - c) het aanstellen van een eigen ordedienst die duidelijk herkenbaar is door het dragen van fluorescerende hesjes;
 - d) dat er geen voorwerpen die plegen te worden gebruikt of geschikt zijn om te worden gebruikt bij wanordelijkheden, zoals kettingen, knuppels, stokken, beschermende middelen, helmen worden meegevoerd;
 - e) er mag geen gebruik gemaakt worden van gezicht bedekkende middelen;
 - f) voor een contactpersoon gedurende de demonstratie/manifestatie, voor de politie;
 - g) dat er geen enkele vorm van verbranding(en) zullen plaatsvinden van bijvoorbeeld valggen, foto's, poppen etc.;
 - h) dat eventueel door derden weggeworpen, door of namens de organisator verstrekte flyers of ander materieel, worden opgeruimd en dus de locatie schoon achtergelaten wordt;
 - i) dat bij gebruikmaking van geluidsversterking, het volume daarvan op het door de gemeente Almelo voorgeschreven aanvaardbare niveau blijft;
 - j) Geen strafbare feiten worden gepleegd

Deze rapportage is op ambtseed opgemaakt te Almelo op 06-04-2022

Namens Basisteam Chef [REDACTED]

